

RECHTSPRAAK EUROPA

RECHTSPRAAK VAN HET EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS
EN HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

No. 4 (april 2013)

'Ontvoering van Europa' (Rembrandt van Rijn, 1632 - detail)

IN ÉÉN [KLIK](#) VERBONDEN MET EUROPA

Deze nieuwsbrief bevat een overzicht op trefwoorden van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) en van het Europees Hof voor de rechten van de mens over de maand [maart](#) 2013.

Deze nieuwsbrief wordt mede mogelijk gemaakt door het gerechtshof Amsterdam en de Raad voor de rechtspraak en wordt gepubliceerd op het weblog [European Courts](#) en op de [website](#) van het gerechtshof Amsterdam.

Kernredactie: Marc de Werd en Roel Andrea

Medewerkers: Robin Cozijnsen, Menco Rasterhoff, Nienke de Visser, Mirjam Winkels.

Deze nieuwsbrief is nog onder revisie. Copyright © 2013 Marc de Werd

Volg **RECHTSPRAAK EUROPA** op twitter: [@EuropeanCourts](#)

INHOUDSOPGAVE

1. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

- [TIP: LEES OOK DE CASE LAW INFORMATION NOTES VAN HET HOF](#)
- [RECHT OP LEVEN \(ART. 2\)](#)
- [VERBOD VAN FOLTERING \(ART. 3\)](#)
- [RECHT OP VRIJHEID EN VEILIGHEID \(ART. 5\)](#)
- [FAMILIELEVEN/PRIVACY \(ART. 8\)](#)
- [VRIJHEID VAN MENINGSUITING \(ART. 10\)](#)
- [VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID \(ART. 35\)](#)

2. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE EUROPESE UNIE

- [BURGERLIJKE EN HANDELSZAKENCONSUMENTEN](#)
- [FISCALE BEPALINGEN](#)
- [GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID](#)
- [LANDBOUW](#)
- [MEDEDINGING](#)
- [MILIEU](#)
- [OPENBAARHEID](#)
- [PENSIOENEN](#)
- [RECLAME](#)
- [SCHENGEN](#)
- [STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN](#)
- [TELECOMMUNICATIE](#)
- [\(LUCHT\)VERVOER](#)
- [VERZEKERINGEN](#)
- [VRIJHEID VAN VESTIGING](#)

3. PREJUDICIËLE VERWIJZINGEN

- [TIP: ZOEKEN NAAR PREJUDICIËLE VRAGEN](#)

1. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

RECHTSPRAAK

STRAATSBURG

(Uitspraken over z.g. repeterende rechtsvragen, over de overschrijding van de redelijke termijn van art. 6 EVRM en zaken die eindigen in billijke genoegdoening blijven veelal buiten beschouwing. Uitspraken worden drie maanden na de uitspraakdatum definitief tenzij intern appel wordt ingesteld bij de Grote Kamer van het Hof.)

TIP: LEES OOK DE CASE LAW INFORMATION NOTES VAN HET HOF

De persdienst van het Hof geeft [fact sheets](#) uit over Straatsburgse rechtspraak gerangschikt naar onderwerp, zie [hier](#), alsmede een maandelijkse [case law information notes](#).

RECHT OP LEVEN (ART. 2)

ARREST – 12 maart 2013 – Aydan t. Turkije – persbericht – arrest

Een Turkse jongen die zich in de nabijheid van een gewelddadige demonstratie bevond werd per ongeluk doodgeschoten door een agent die probeerde de demonstranten uit elkaar te drijven. De agent deed een beroep op noodweerexces en werd ontslagen van alle rechtsvervolging. Het hof overweegt dat niet vast staat dat de getroffen maatregelen om op te treden tegen de demonstranten noodzakelijk waren; dat Turkije heeft nagelaten het recht op leven te waarborgen en dat is nagelaten effectief onderzoek te verrichten naar de dood van de Turkse jongen.

VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)

ARREST – 28 maart 2013 – I.K. t. Oostenrijk – persbericht – arrest

De voorgenomen uitzetting van klager, een Tsjetsjeen, naar Rusland is in strijd met artikel 3 nu er een redelijke vrees is voor een onmenselijke behandeling die hem te wachten staat. De moeder van klager had op grond van een soortgelijk asielrelaas wel asiel gekregen in Oostenrijk.

ARREST – 26 maart 2013 – Valiulienė t. Litouwen – persbericht – arrest

Nadat klaagster zich tot de nationale rechter had gewend in verband met mishandeling door haar partner, was haar zaak diverse keren verwezen en het onderzoek geschorst, totdat de zaak uiteindelijk verjaarde. Het hof oordeelt dat het onderzoek gebrekkig was en de

nationale rechter ten onrechte niet aan een inhoudelijke behandeling van de zaak was toegekomen, zodat geen effectieve bescherming aan klaagster was geboden.

ARREST – 14 maart 2013 – Salakhov en Islyamova t. Oekraïne – persbericht – arrest

Zaak betreft onvoldoende medische verzorging van gedetineerde die 2 weken na zijn vrijlating overleed aan AIDS.

ARREST – 5 maart 2013 – Gülay Çetin t. Turkije – persbericht – arrest

Het hof concludeert dat de omstandigheden van klaagsters detentie, die aan kanker lijdt, onmenselijk waren en dat het verbod op discriminatie is geschonden nu de beschermende regelingen die beschikbaar zijn voor gedetineerden die lijden aan een ernstige ziekte aan klaagster niet beschikbaar zijn gesteld. Het hof beveelt de autoriteiten van Turkije aan maatregelen te nemen om de gezondheid van gedetineerden die lijden aan een ongeneeslijke ziekte te beschermen, ongeacht of zij in voorarrest of als veroordeelden gedetineerd zitten.

RECHT OP VRIJHEID EN VEILIGHEID (ART. 5)

ARREST – 7 maart 2013 – Ostendorf t. Duitsland – persbericht – arrest

De zaak betreft de preventieve detentie gedurende vier uur van klager, een notoire voetbalhooligan, voorafgaand aan een wedstrijd. Hij had de instructies van de politie niet opgevolgd. Kort na de wedstrijd werd hij weer vrijgelaten. Het hof acht zijn detentie niet te rechtvaardigen op grond van lid 1 aanhef en sub c van art 5 EVRM, omdat geen sprake was van voorgeleiding voor een rechter. Het hof vindt die rechtvaardiging echter wel in lid 1 aanhef en sub b van artikel 5, omdat de vrijheidsbeneming plaatsvond teneinde de nakoming van een door de wet voorgeschreven verplichting te verzekeren. Deze verplichting bestond uit het handhaven van de openbare orde door te voorkomen dat klager zou deelnemen aan vechtpartijen. Het hof oordeelt dat die verplichting voldoende specifiek was.

RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)

ARREST – 14 maart 2013 – Oleynikov t. Rusland – persbericht – arrest

De zaak betreft de weigering van de Russische gerechten om de klacht in behandeling te nemen over de terugbetaling van een door klager uitgegeven lening aan de handelsvertegenwoordiging van Noord Korea, op de grond dat Noord Korea immuniteit geniet voor de Russische justitie. Het hof oordeelt dat met deze weigering het legitieme doel werd nagestreefd de goede relatie tussen de Staten te bevorderen. Echter, de Russische rechtbanken hebben nagelaten om te onderzoeken of de aard van de aan de claim ten grondslag liggende transactie een privaatrechtelijk karakter had, in welk geval op grond van het internationale recht de regeling van beperkte immuniteit van toepassing is.

ARREST – 5 maart 2013 – Varela Geis t. Spanje - arrest

De eigenaar van een boekwinkel die onder meer publicaties over de Holocaust verkocht, is in appèl veroordeeld voor "het verspreiden van ideeën of doctrines die genocide rechtvaardigen". Hij klaagt dat dit een strafbaar feit is dat niet correspondeert met de tenlastelegging of kwalificatie in eerste aanleg (i.c. ontkennen van genocide).

Het hof benadrukt de noodzaak dat een ieder tegen wie een strafvervolging aanhangig is wordt geïnformeerd als de tenlastelegging verandert. Personen die worden verdacht van het plegen van een strafbaar feit hebben er recht op te worden geïnformeerd indien de materiële feiten waarop de verdenking is gebaseerd veranderen, en ook indien er een verandering plaatsvindt in de juridische kwalificatie, dit alles teneinde hun verdediging adequaat te kunnen voorbereiden.

FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)

ARREST – 26 maart 2013 – Zorica Jovanović t. Servië – persbericht – arrest

Zaak betreft de vermeende dood van de zoon van klagster die in een staatsziekenhuis in 1983 werd geboren. Klagster kreeg het lichaam van haar overleden kind niet te zien en vermoed dat hij door het ziekenhuis illegaal voor adoptie is afgestaan en nog steeds leeft. Schending van artikel 8 EVRM omdat Servië aan klagster nooit afdoende antwoord heeft gegeven over de juiste toedracht van het overlijden van haar zoon.

ARREST – 14 maart 2013 – Bernh Larsen Holding As en anderen t. Noorwegen – persbericht – arrest

Drie Noorse bedrijven klaagden over een beslissing van de Noorse Belastingdienst die een bevel inhield om de belastinginspecteurs een kopie te verschaffen van alle gegevens op een computer server die door de drie bedrijven gezamenlijk werd gebruikt.

Het Hof is het eens met de redenering van de Noorse gerechtelijke instellingen dat, omwille van de efficiency, de mogelijkheden van de Belastingdienst om te handelen niet mag worden beperkt door de omstandigheid dat een belastingplichtige een “gemengd archief” gebruikt, zelfs als dat archief gegevens bevat die aan andere belastingbetalers toebehoren. Bovendien, zo oordeelde het hof, waren er voldoende waarborgen tegen misbruik.

ARREST – 7 maart 2013 – Raw en anderen t. Frankrijk – persbericht – arrest

De minderjarige kinderen van gescheiden ouders zijn door de rechter toegewezen aan hun moeder in het VK, maar daar door de Franse autoriteiten na enkele pogingen niet heen gestuurd, nu de kinderen zelf bij hun vader in Frankrijk wilden blijven. Frankrijk heeft onvoldoende maatregelen getroffen om aan het rechterlijk bevel te voldoen en er is daarmee sprake van strijd met artikel 8.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)

ARREST – 14 maart 2013 – Eon t. Frankrijk – persbericht – arrest

De beledigende opmerking “Casse toi pov”con” aan het adres van de president is door de Franse rechter ten onrechte beboet. De opmerking was satirisch van aard en gedaan in het kader van een publiek relevante discussie waar in een democratie plaats voor moet zijn.

VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID (ART. 35)

ONTVANKELIJKHEISBESLISSING – 5 maart – Chapman t. België – persbericht – beslissing

Conflict tussen een NAVO medewerker en de NAVO over zijn dienstverband. Klager had zich moeten wenden tot de interne procedure binnen de NAVO die voldoende waarborgen biedt. De niet-ontvankelijkverklaring door de Belgische appelrechter wegens het niet uitputten van de beroepsmogelijkheden binnen de NAVO levert geen strijd met artikel 6 op.

ONTVANKELIJKHEISBESLISSING – 5 maart – D.B. t. Nederland – beslissing

53. The Court reiterates that Article 5 § 1 of the Convention contains a list of permissible grounds of deprivation of liberty that is exhaustive. However, the applicability of one ground does not necessarily preclude that of another; a detention may, depending on the circumstances, be justified under more than one subparagraph (see, among other authorities, the above-mentioned Morsink judgment, § 61). In the present case the applicant's detention at the relevant time was covered by Article 5 § 1 (a) and (e), the applicant having been found to be of “unsound mind”; indeed, this is not in dispute.

54. It must next be established whether the applicant's detention at the relevant time was “in accordance with a procedure prescribed by law” and “lawful” within the meaning of Article 5 § 1 of the Convention. The Convention here essentially refers back to national law and states the obligation to conform to the substantive and procedural rules thereof (see, among many other authorities, Morsink, § 63).

55. Rule 42(1) of the 1999 Prison Rules, as in force at the relevant time, provided that convict prisoners on whom a TBS order had been imposed in addition to their sentence should in principle be transferred to a custodial clinic after having served one-third of their prison sentence. Rule 43(3) of the 1999 Prison Rules, moreover, enumerated circumstances in which transfer to a custodial clinic could be effectuated even sooner (see paragraph 24 above).

56. The use of the expression “in principle” in Rule 42(1) admits of possible exceptions and thus creates a certain flexibility. This is reflected in the decisions given by the Appeals Board of the Council for the Application of Criminal Law and the Protection of Juveniles on 20 October 2010, in which it was held that decisions no longer to admit convicts to custodial clinics after serving only one-third of their prison term, in pursuance of a policy announced while the “Fokkens Rules” were still in force, lacked any legal basis absent one of the reasons set out in Rule 43(2) of the 1999 Prison Rules or a stated shortage of suitable vacancies (see paragraph 30 above).

57. In the present case, the latter situation obtained: the same Appeals Board of the Council for the Application of Criminal Law and the Protection of Juveniles twice found that although the applicant was on a waiting list for accelerated placement in a custodial clinic, a suitable place was not available; moreover, the applicant’s condition was not such as to justify granting him priority over others (see paragraphs 15 and 17 above). Already for this reason the applicant’s case is distinguishable from those referred to in the preceding paragraph.

58. The Court recognises that the applicant was informed by letter of 19 July 2004 that he was eligible for transfer to a custodial clinic after having served one-third of his sentence (see paragraph 5 above). This, however, meant nothing more than that he had been placed on the waiting list for early transfer.

59. Nor does the Court overlook the fact that the Court of Appeal, in setting the applicant’s prison sentence, explicitly proceeded on the assumption that Rules 42(1) and 43(3) of the 1999 Prison Rules would “serve as guidance in the execution of the prison sentence” (see paragraph 3 above). Even so, it did not formulate “advice” within the meaning of Article 37b § 2 of the Criminal Code (see paragraph 20 above).

60. The foregoing considerations are sufficient to enable the Court to conclude that the delay in transferring the applicant to a custodial clinic in accordance with the “Fokkens Rules” was in accordance with a procedure prescribed by law.

61. It follows that this part of the application is manifestly ill-founded and must be rejected in accordance with Article 35 §§ 3 (a) and 4 of the Convention.’

ONTVANKELIJKHEISBESLISSING – 5 maart – S.H. t. Nederland – beslissing

15. The Court notes that the applicant has been granted an asylum permit in the Netherlands. Consequently, she no longer faces any real and imminent risk of removal to Iran. Thus, clearly, the circumstances complained of no longer obtain. Furthermore, the Court finds that the grant to the applicant of an asylum permit in the Netherlands also provides adequate and sufficient redress for her (see *Belewal v. the Netherlands* (dec.), no. 9258/07, 12 May 2009).

16. In so far as concerns the applicant’s claim for compensation for pecuniary and non-pecuniary damage, the Court reiterates that Article 41 of the Convention allows it to award just satisfaction to the “injured party” only if it has previously “[found] that there has been a violation of the Convention or the Protocols thereto”, which it has not in this case (see *Sisojeva and Others v. Latvia* [GC], no. 60654/00, § 132, ECHR 2007- ...).

17. In these circumstances, and having regard to Article 37 § 1 (b) of the Convention and in the absence of any special circumstances regarding respect for the rights guaranteed by the Convention or its Protocols, the Court is of the opinion that it is appropriate to strike the application out of the list.’

2. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE EUROPESE UNIE

RECHTSPRAAK

LUXEMBURG

BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN

ARREST – 14 maart 2013 – Zaak C-419/11 – Česká spořitelna – arrest

Verordening (EG) nr. 44/2001 – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Artikelen 5, punt 1, sub a, en 15, lid 1 – Begrippen ‚verbintenissen uit overeenkomst‘ en ‚overeenkomst gesloten door de consument‘ – Promesse aan order – Aval – Borgstelling voor kredietovereenkomst

CONCLUSIE – 6 maart 2013 – Zaak C-144/12 – Goldbet Sportwetten – conclusie

Rechterlijke bevoegdheid en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Bevoegdheid van de aangezochte rechter op grond van de verschijning van de verweerder – Verzoek om een Europees betalingsbevel

CONSUMENTEN

ARREST – 21 maart 2013 – Zaak C-92/11 – RWE Vertrieb – persbericht – arrest

Richtlijn 2003/55/EG – Interne markt voor aardgas – Richtlijn 93/13/EEG – Artikel 1, lid 2, en artikelen 3 tot en met 5 – Overeenkomsten tussen verkopers en consumenten – Algemene voorwaarden – Oneerlijke bedingen – Eenzijdige wijziging, door verkoper, van prijs van dienst – Verwijzing naar dwingende regeling die is opgesteld voor andere categorie van consumenten – Toepasselijkheid van richtlijn 93/13 – Verplichting tot duidelijke en begrijpelijke formulering en transparantieplicht

Deze vraag van het Duitse Bundesgerichtshof betreft de consumentenbescherming op het gebied van gasleveringsovereenkomsten. Een vereniging voor consumentenbescherming komt op tegen prijsverhogingen die van 2003 tot en met 2005 door een energieleverancier zijn doorgevoerd. De rechter wil vernemen of Europese regels ter bescherming van de consumenten van toepassing zijn op onduidelijke bedingen, en of daarbij van belang is dat de aanbieder zijn afnemers vooraf voldoende tijdig in kennis stelt van iedere prijswijziging en de afnemers het recht hebben om deze prijsverhoging door een rechter te laten toetsen en de overeenkomst op te zeggen.

ARREST – 14 maart 2013 – Zaak C-415/11 – Aziz – persbericht – arrest

Richtlijn 93/13/EEG – Consumentenovereenkomsten – Hypothecaire lening – Procedure van hypothecaire uitwinning – Bevoegdheden van nationale rechter die declaratoire procedure behandelt – Oneerlijke bedingen – Beoordelingscriteria

De Spaanse regeling is in strijd met het Unierecht voor zover de rechter die bevoegd is om te oordelen over het oneerlijke karakter van een beding in een hypothecaire lening, de langs een andere weg ingeleide procedure van hypothecaire uitwinning niet kan schorsen.

FISCALE BEPALINGEN

CONCLUSIE – 21 maart 2013 – Zaak C-322/11 – K – [conclusie](#)

Artikelen 56 EG en 58 EG (thans artikelen 63 VWEU en 65 VWEU) – Vrij verkeer van kapitaal – Belastingregeling volgens welke een onbepaald belastingplichtige verlies op de verkoop van een in andere lidstaat gelegen onroerend goed niet mag aftrekken van winst op de vervreemding van roerend goederen in de lidstaat van heffing – Verdeling van de heffingsbevoegdheid – Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting – Evenredigheid

ARREST – 21 maart 2013 – Zaak C-91/12 – PFC Clinic – [arrest](#)

Btw – Richtlijn 2006/112/EG – Vrijstellingen – Artikel 132, lid 1, sub b en c – Ziekenhuisverpleging en medische verzorging, alsmede handelingen die daarmee nauw samenhangen – Medische verzorging in kader van uitoefening van medische en paramedische beroepen – Diensten bestaande in chirurgische ingrepen en esthetische behandelingen – Zuiver cosmetische ingrepen die alleen uit wens van patiënt voor

ARREST – 21 maart 2013 – Zaak C-129/12 – Magdeburger Mühlenwerke – [arrest](#)

Regionale steunregeling – Investerings in verwerking en afzet van landbouwproducten – Beschikking van Commissie – Onverenigbaarheid met interne markt – Intrekking van onverenigbare steun – Tijdstip waarop steun is verleend – Beginsel van bescherming van gewettigd vertrouwen

ARREST – 14 maart 2013 – Zaak C-216/11 – Commissie / Frankrijk – [arrest](#)

Niet-nakoming – Richtlijn 92/12/EEG – Accijns – Tabaksproducten die zijn verkregen in de ene lidstaat en worden vervoerd naar een andere lidstaat – Louter kwantitatieve beoordelingscriteria – Artikel 34 VWEU – Kwantitatieve invoerbepalingen

ARREST – 14 maart 2013 – Zaak C-527/11 – Ablessio – [arrest](#)

Btw – Richtlijn 2006/112/EG – Artikelen 213, 214 en 273 – Identificatie van btw-plichtigen – Weigering van toekenning van btw-identificatienummer op grond dat btw-plichtige niet over materiële, technische en financiële middelen beschikt om aangegeven economische activiteit uit te oefenen – Wettigheid – Bestrijding van belastingfraude – Evenredigheidsbeginsel

CONCLUSIE – 7 maart 2013 – Zaak C-219/12 – Fuchs – [conclusie](#)

Btw – Definitie van 'economische activiteit' – Fotovoltaïsch systeem geïnstalleerd op dak van particuliere woning – Elektriciteit verkocht aan leverancier van elektriciteit aan huishouden

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak C-275/11 – GfBk – [arrest](#)

Fiscale bepalingen – Belasting over toegevoegde waarde – Richtlijn 77/388/EEG – Vrijstelling voor beheer van gemeenschappelijke beleggingsfondsen – Draagwijdte

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak C-424/11 – Wheels Common Investment Fund Trustees e.a. – [arrest](#)

Belasting over de toegevoegde waarde – Richtlijn 77/388/EEG – Vrijstelling voor beheer van gemeenschappelijke beleggingsfondsen – Draagwijdte – Bedrijfspensioenregelingen

DOUANE-UNIE

ARREST – 19 maart 2013 – Zaak T-324/10 – Firma Van Parys / Commissie – arrest

Douane-unie – Invoer van bananen uit Ecuador – Navordering van invoerrechten – Verzoek om kwijtschelding van invoerrechten – Artikel 220, lid 2, sub b, en artikel 239 van verordening (EEG) nr. 2913/92 – Vergissing van douaneautoriteiten – Klaarblijkelijke nalatigheid van betrokkene

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak C-182/12 – Fekete – arrest

Communautair douanewetboek – Artikel 137 – Uitvoeringsverordening communautair douanewetboek – Artikel 561, lid 2 – Voorwaarden voor volledige vrijstelling van invoerrechten – Invoer in lidstaat van voertuig waarvan eigenaar in derde land is gevestigd – Door eigenaar anderszins dan door arbeidsovereenkomst met gebruiker gemachtigd gebruik van voertuig voor particuliere doeleinden – Geen vrijstelling

GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID

CONCLUSIE – 19 maart 2013 – Gevoegde zaken C-584/10 P + C-593/10 P + C-595/10 P – Commissie / Kadi + Raad / Kadi + Verenigd Koninkrijk / Kadi – **Grote Kamer – persbericht – conclusie – commentaar**

Hogere voorziening – Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) – Beperkende maatregelen tegen personen en entiteiten die banden hebben met Osama bin Laden, Al Qaida-netwerk en Taliban – Verordening (EG) nr. 881/2002 – Bevriezing van tegoeden en economische middelen van persoon die is opgenomen in door orgaan van Verenigde Naties opgestelde lijst – Comité van Veiligheidsraad, ingesteld bij paragraaf 6 van resolutie 1267 (1999) van Veiligheidsraad (sanctiecomité) – Opname van persoon in bijlage I bij verordening nr. 881/2002 – Beroep tot nietigverklaring – Grondrechten – Recht om te worden gehoord, recht op effectieve rechterlijke toetsing en recht op eerbiediging van eigendom – Omvang en intensiteit van rechterlijke toetsing

INTELLECTUELE EIGENDOM

CONCLUSIE – 21 maart 2013 – Zaak C-65/12 – Leidseplein Beheer en de Vries – **Nederlandse zaak – conclusie**

Richtlijn 2008/95/EG – Merkenrecht – Recht van houder van ingeschreven merk – Bekend merk – Ongerechtvaardigd gebruik zonder geldige reden door derde van teken dat gelijk is aan of overeenstemt met bekend merk – Begrip geldige reden

De zaak betreft de beeld- en woordmerken "Red Bull" en "Bull Dog" voor energiedrinks. Red Bull stelt dat Bull Dog inbreuk maakt op zijn beeld- en merkrechten door het woord "bull" in de naam te gebruiken en door verpakkingen te gebruiken met een logo waarvan het woord "bull" deel uitmaakt. Het teken van "Bull Dog" werd overigens al gebruikt vóór het teken van "Red Bull" in 1983 werd gedeponeerd. De Hoge Raad vraagt het Hof of er sprake is van een 'geldige reden', indien een teken dat gelijk is aan of overeenstemt met een teken van een bekend merk al voor de deponering van dat grote merk te goeder trouw gebruikt werd.

A-G: Bij de afweging of een derde bij het gebruik, zonder geldige reden, van een met een bekend merk overeenstemmend teken ongerechtvaardigd voordeel trekt uit het onderscheidend vermogen of de reputatie van dat bekende merk, in de zin van artikel 5, lid 2, van richtlijn 2008/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten, moet er te zijnen voordele mee rekening worden gehouden dat hij het teken reeds voordat het bekende merk werd ingeschreven of bekendheid verwierf, te goeder trouw voor andere waren en diensten gebruikte

CONCLUSIE – 7 maart 2013 – Zaak C-521/11 – Amazon.com International Sales e.a. – conclusie

Auteursrecht en naburige rechten – Richtlijn 2001/29/EG – Reproductierecht – Beperkingen en restricties – Uitzondering voor het kopiëren voor privégebruik – Billijke compensatie – Mogelijkheid tot terugvordering van de heffing voor het kopiëren voor privégebruik die wordt toegepast op installaties, apparaten en media voor digitale reproductie – Financiering van sociale en culturele organisaties voor rechthebbenden – Betaling van de billijke compensatie in verschillende lidstaten

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak C-607/11 – ITV Broadcasting – persbericht – arrest

Richtlijn 2001/29/EG – Artikel 3, lid 1 – Uitzending door derde via internet van uitzendingen van commerciële televisiezenders – ‚Live streaming‘ – Mededeling aan publiek

LANDBOUW

CONCLUSIE – 14 maart 2013 – Zaak C-93/12 – „Agrokonsulting” – conclusie

Gemeenschappelijk landbouwbeleid – Beslechting van bestuurlijke geschillen – Bepaling van het bevoegde gerecht – Toelaatbaarheid vanuit het oogpunt van de beginselen van doeltreffendheid en gelijkwaardigheid en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte

CONCLUSIE – 14 maart 2013 – Zaak C-3/12 – Syndicat OP 84 – conclusie

Landbouw – Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL), afdeling ‚Garantie‘ – Verordening nr. 4045/89/EEG – Begrip ‚controleperiode‘ in zin van artikel 2, lid 4 – ‚Van 1 juli tot en met 30 juni van het volgende jaar‘ door met controle belaste functionarissen te verrichten handelingen – Mogelijke voortzetting van controleverrichtingen in volgende controleperiode wanneer door gedrag van steunontvanger materieel niet kon worden gecontroleerd – Terugbetaling van ontvangen steun, die achteraf niet wordt gerechtvaardigd – Begrip sanctie in zin van artikel 6, lid 2

ARREST – 14 maart 2013 – Zaak C-545/11 – Agrargenossenschaft Neuzelle – arrest

Gemeenschappelijk landbouwbeleid – Verordening (EG) nr. 73/2009 – Artikel 7, leden 1 en 2 – Modulatie van aan landbouwers toegekende rechtstreekse betalingen – Extra verlaging van rechtstreekse betalingen – Geldigheid – Beginsel van bescherming van gewettigd vertrouwen – Discriminatieverbod

MEDEDINGING

ARREST – 14 maart 2013 – Zaak C-32/11 – Allianz Hungária Biztosító e.a. – persbericht – arrest

Mededinging – Artikel 101, lid 1, VWEU – Toepassing van soortgelijke nationale regeling – Bevoegdheid van het Hof – Bilaterale overeenkomsten tussen verzekeringsmaatschappij en autoreparatiebedrijven met betrekking tot uurtarieven voor reparaties – Verhoging van tarieven afhankelijk van aantal verzekeringsovereenkomsten dat door bemiddeling van deze als tussenpersoon voor verzekeringsmaatschappij handelende reparatiebedrijven wordt gesloten – Begrip ‚overeenkomst met mededingingsbeperkende strekking‘

MILIEU

ARREST – 21 maart 2013 – Zaak C-244/12 – Salzburger Flughafen – persbericht – arrest

Milieueffectbeoordeling van bepaalde projecten – Richtlijn 85/337/EEG – Artikelen 2, lid 1, en 4, lid 2 – Onder bijlage II vallende projecten – Uitbreiding van luchthaveninfrastructuur – Onderzoek aan de hand van drempelwaarden of criteria – Artikel 4, lid 3 – Selectiecriteria – Bijlage III, punt 2, sub g – Gebieden met hoge bevolkingsdichtheid

CONCLUSIE – 21 maart 2013 – Zaak C-515/11 – Deutsche Umwelthilfe – conclusie

Toegang tot milieu-informatie waarover overheidsinstanties beschikken of die voor hen wordt beheerd – Reikwijdte van de uitzondering in artikel 2, lid 2, van richtlijn 2003/4/EG – Vraag of overheidsinstanties bij de vaststelling van uitvoerende regelgevingshandelingen optreden in een wetgevende hoedanigheid

CONCLUSIE – 21 maart 2013 – Gevoegde zaken C-566/11 + 567/11 + 580/11 + 591/11 + 620/11 + 640/11 – Iberdrola en Gas Natural + Gas Natural + Tarragona Power + Gas Natural en Bizcaia Energia + Bahía de Bizcaia Electricidad + E.ON Generación e.a. – [conclusie](#)

Milieu – Richtlijn 2003/87/EG – Regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten – Kosteloze toewijzing van emissierechten – Heffing op ‚windfall profits‘

ARREST – 14 maart 2013 – Zaak C-420/11 – Leth – [persbericht](#) – [arrest](#)

Milieu – Richtlijn 85/337/EEG – Milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten – Vergunning voor dergelijk project zonder passende beoordeling – Doelstellingen van deze beoordeling – Voorwaarden voor recht op schadevergoeding – Bescherming van particulieren tegen vermogensschade al dan niet daaronder begrepen

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak C-358/11 – Lapin ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri – [arrest](#)

Milieu – Afvalstoffen – Gevaarlijke afvalstoffen – Richtlijn 2008/98/EG – Voormalige telefoonpalen die met CCA-oplossingen (koper-chroom-arseen) zijn behandeld – Registratie, beoordeling en autorisatie van chemische stoffen – Verordening nr. 1907/2006 (REACH-verordening) – Overzicht in bijlage XVII bij REACH-verordening van toepassingen van behandeld hout – Voormalige telefoonpalen die als structuur voor smalle bruggen zijn gebruikt

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak T-93/10 – Bilbaína de Alquitranes e.a. / ECHA – [arrest](#)

REACH – Identificatie van hogetemperatuurkoolteerpek als zeer zorgwekkende stof – Beroep tot nietigverklaring – Handeling waartegen beroep kan worden ingesteld – Regelgevingshandeling die geen uitvoeringsmaatregelen met zich meebrengt – Rechtstreekse geraaktheid – Ontvankelijkheid – Gelijke behandeling – Evenredigheid

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak T-94/10 – Rütgers Germany e.a. / ECHA – [arrest](#)

REACH – Identificatie van antraceenolie als zeer zorgwekkende stof – Beroep tot nietigverklaring – Handeling waartegen beroep kan worden ingesteld – Regelgevingshandeling die geen uitvoeringsmaatregelen met zich meebrengt – Rechtstreekse geraaktheid – Ontvankelijkheid – Gelijke behandeling – Evenredigheid

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak T-370/11 – Polen / Commissie – [persbericht](#) – [arrest](#)

Milieu – Richtlijn 2003/87/EG – Regeling voor handel in broeikasgasemissierechten – Overgangsregeling voor geharmoniseerde kosteloze toewijzing van emissierechten vanaf 2013 – Benchmarks om toewijzing van emissierechten te berekenen – Gelijke behandeling – Evenredigheid

OPENBAARHEID

ARREST – 19 maart 2013 – Zaak T-301/10 – In 't Veld / Commissie – [judgment](#) – [commentaar](#)

Nietigverklaring van het besluit van de Commissie van 4 mei 2010 waarbij verzoekster volledige toegang tot alle documenten betreffende de onderhandelingen over een ontwerp van Internationale Handelsovereenkomst ter bestrijding van namaak (ACTA) is geweigerd

PENSIOENEN

CONCLUSIE – 21 maart 2013 – Zaak C-241/11 – Commissie / Tsjechische Republiek – Grote Kamer – [conclusie](#)

Niet-nakoming – Niet-omzetting van richtlijn 2003/41/EG – Werkzaamheden van en toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening – Niet-uitvoering arrest Hof in zaak C-343/08 – Artikel 260 VWEU – Forfaitaire som – Termijn van uitvoering van arrest Hof tot vaststelling van niet-nakoming

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak C-127/11 – van den Booren – [arrest](#)

Sociale zekerheid van migrerende werknemers – Artikel 46 bis van verordening (EEG) nr. 1408/71 – Nationale anticumulatiebepalingen – Ouderdomspensioen – Verhoging van door lidstaat uitgekeerd bedrag – Overlevingspensioen – Vermindering van door andere lidstaat betaald bedrag

In deze zaak gaat het over de vraag of een overlevingspensioen mag worden verminderd ten gevolge van de verhoging van het genoten ouderdomspensioen, naar aanleiding van de implementatie van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen. Mevrouw Aldegonda van den Booren, geboren op 18 augustus 1920 woont in Maastricht. Haar echtgenoot, overleden in 1982, werkte als mijnwerker in België. Mevr van den Booren kreeg sinds 1986 een Belgisch overlevingspensioen. In 2003 is haar Nederlandse ouderdomspensioen verhoogd, ingevolge een wetwijziging. Daarop heeft de Belgische pensioendienst het Belgische overlevingspensioen verminderd en om terugbetaling van het teveel betaalde verzocht, ingevolge een Belgische anticumulatiebepaling. Volgens het Hof verzet het EU-recht zich in een dergelijk geval niet tegen een vermindering van het overlevingspensioen, voorzover een en ander niet ongerechtvaardigd nadeliger is voor een grensarbeider dan voor een Belgische arbeider. Dat moet de nationale rechter nagaan.

RECLAME

CONCLUSIE – 21 maart 2013 – Zaak C-657/11 – Belgian Electronic Sorting Technology – [conclusie](#)

Richtlijnen 84/450/EEG en 2006/114/EG – Misleidende en vergelijkende reclame – Begrip reclame – Registratie en gebruik van domeinnaam – Gebruik van metatags

SCHENGEN

ARREST – 21 maart 2013 – Zaak C-254/11 – Shomodi – [persbericht](#) – [arrest](#)

Ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid – Klein grensverkeer aan de landbuitengrenzen van de lidstaten – Verordening (EG) nr. 1931/2006 – Verordening (EG) nr. 562/2006 – Maximumduur van verblijf – Berekeningsregels

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

CONCLUSIE – 21 maart 2013 – Gevoegde zaken C-630/11 P + C-631/11 P + C-632/11 P + C-633/11 P – HGA e.a. / Commissie + Regione autonoma della Sardegna / Commissie + Timsas / Commissie + Grand Hotel Abi d'Oru / Commissie – [conclusie](#)

Hogere voorziening – Staatssteun – Door Commissie goedgekeurde regionale steunmaatregel ten behoeve van hotelbedrijf in Italië (regio Sardinië) – Verordening (EG) nr. 659/1999 – Door Italiaanse autoriteiten toegekende subsidie voor projecten waarmee vóór datum van steunaanvragen is begonnen – Formele onderzoeksprocedure – Beschikking die misbruik van goedgekeurde steunmaatregel vaststelt en subsidies onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt verklaart – Correctiebeschikking die onrechtmatigheid van goedgekeurde steunmaatregel vaststelt – Richtsnoeren – Criteria voor verenigbaarheid van steunmaatregel – Noodzaak van steunverlening – Stimulerend effect

CONCLUSIE – 21 maart 2013 – Zaak C-274/12 P – Telefónica / Commissie – Grote Kamer – [conclusie](#)

Hogere voorziening – Staatssteun – Beschikking 2011/5/EG – Spaanse wetgeving inzake vennootschapsbelasting – Beroepsrecht van natuurlijke en rechtspersonen uit hoofde van artikel 263, vierde alinea, VWEU – Regelgevingshandelingen die geen uitvoeringsmaatregelen met zich meebrengen – Individuele geraaktheid van niet aan terugbetalingsverplichting onderworpen daadwerkelijk begunstigde van nationale steunregeling

ARREST – 19 maart 2013 – Gevoegde zaken C-399/10 P + C-401/10 P – Bouygues en Bouygues Télécom / Commissie + Commissie / Frankrijk e.a. – Grote Kamer – persbericht – arrest – [commentaar](#)

Hogere voorziening – Staatssteun – Financiële maatregelen ten gunste van France Télécom – Ontwerpovereenkomst voor aandeelhoudersvoorschot – Publieke verklaringen van lid van Franse regering – Beschikking waarbij steun onverenigbaar met gemeenschappelijke markt wordt verklaard en terugvordering ervan niet wordt gelast – Begrip staatssteun – Begrip economisch voordeel – Begrip toezegging van staatsmiddelen

TELECOMMUNICATIE

ARREST – 21 maart 2013 – Zaak C-375/11 – Belgacom e.a. – [arrest](#)

Telecommunicatiediensten – Richtlijn 2002/20/EG – Artikelen 3 en 12 tot en met 14 – Gebruiksrechten voor radiofrequenties – Vergoedingen voor gebruiksrechten voor radiofrequenties – Enige heffingen voor toewijzing en verlenging van gebruiksrechten voor radiofrequenties – Berekeningsmethode – Wijziging van bestaande rechten

(LUCHT)VERVOER

CONCLUSIE – 14 maart 2013 – Zaak C-509/11 – ÖBB-Personenverkeer – [persbericht](#) – [conclusie](#)

Verordening (EG) nr. 1371/2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer – Artikel 17 – Voorwaarden voor de vergoeding van de prijs van het vervoerbewijs in geval van vertraging, gemiste aansluitingen en uitval – Uitsluiting van vergoeding voor vertragingen die het gevolg zijn van overmacht – Artikel 30 – Bevoegdheden van nationale instantie belast met de handhaving van verordening nr. 1371/2007 – Vraag of artikel 30 van verordening nr. 1371/2007 de nationale instantie de bevoegdheid verleent om spoorwegondernemingen te gelasten vergoedingsregelingen die niet in overeenstemming zijn met verordening nr. 1371/2007 te wijzigen – Rechtsgevolgen van verordeningen van de Unie – Beginsel van de nuttige werking – Begrip ‚rechterlijke instantie‘ in de zin van artikel 267 VWEU – Algemene beginselen van Unierecht – Rechten en plichten van bestuursorganen van een lidstaat om maatregelen te gelasten, vergeleken met die van rechterlijke instanties van een lidstaat

Volgens advocaat-generaal Jääskinen moeten treinreizigers een deel van de kosten van hun vervoerbewijs terugkrijgen in geval van significante vertraging ook al is de vertraging te wijten aan overmacht. Een spoorwegonderneming mag in dergelijke gevallen haar verplichting tot terugbetaling niet uitsluiten.

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak C-547/10 P – Suisse / Commissie – [persbericht](#) – [arrest](#)

Hogere voorziening – Externe betrekkingen – Overeenkomst tussen Europese Gemeenschap en Zwitserse Bondsstaat inzake luchtvervoer – Verordening (EEG) nr. 2408/92 – Toegang van communautaire luchtvaartmaatschappijen tot intracommunautaire luchtroutes – Artikelen 8 en 9 – Werkings sfeer – Uitoefening van vervoersrechten – Beschikking 2004/12/EG – Duitse maatregelen met betrekking tot aanvliegen van luchthaven van Zürich – Motiveringsplicht – Non-discriminatie – Evenredigheid – Bewijslast

VERZEKERINGEN

ARREST – 7 maart 2013 – Zaak C-577/11 – DKV Belgium – [arrest](#)

Vrijheid van dienstverrichting – Vrijheid van vestiging – Richtlijnen 73/239/EEG en 92/49/EEG – Direct verzekeringsbedrijf, met uitzondering van levensverzekeringsbranche – Tariefvrijheid – Andere dan beroepsgebonden ziektekostenverzekeringsovereenkomsten – Beperkingen – Dwingende redenen van algemeen belang

DKV is een Belgische verzekeraar die in 2009 de premie van één van zijn verzekeringen heeft verhoogd met 7,84%. Hierop is DKV voor de Brusselse rechter gedaagd door de consumentenvereniging Testaankoop, die meent dat de premieverhoging in strijd is met Belgische wetgeving inzake handelspraktijken en consumentenbescherming. DKV stelt zich op het standpunt dat de Belgische wetgeving zelf in strijd is met het Unierecht en dat het premieverhogingen mag doorvoeren.

VRIJHEID VAN VESTIGING

CONCLUSIE – 14 maart 2013 – Zaak C-57/12 – Femarbel – conclusie

Richtlijn 2006/123/EG – Diensten op de interne markt – Artikel 2, lid 2, sub f en j – Materiële werkingssfeer – Diensten van de gezondheidszorg – Sociale diensten verleend door particuliere organisaties – Centra voor dagopvang van bejaarden – Centra voor nachtopvang van bejaarden

3. PREJUDICIËLE VERWIJZINGEN

VRAGEN UIT NEDERLAND

(Deze rubriek bevat prejudiciële verwijzingen van Nederlandse rechters van de afgelopen maand aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg.)

TIP: ZOEKEN NAAR PREJUDICIËLE VRAGEN

Alle prejudiciële verwijzingen (dus ook die van rechters uit andere lidstaten) worden opgenomen in de databank "Verwijzingsuitspraken (Bistro)". Daarin kan o.a. gezocht worden op onderwerp en EU-regelgeving. Op die manier is eenvoudig na te gaan of over de geldigheid of uitleg van een bepaalde regel van EU-recht mogelijk al prejudiciële vragen zijn gesteld en/of nog aanhangig zijn. De beantwoording van de vragen door het HvJEU wordt ook opgenomen in de databank. Bij een Nederlandse prejudiciële verwijzing wordt ook de einduitspraak van de Nederlandse rechter verwerkt in de databank.

De databank is te raadplegen via [Porta Iuris](#) ('Jurisprudentie' → 'uitgebreid zoeken' → 'databanken' → 'Europees recht' → 'verwijzingsuitspraken (Bistro)'. In de [weekoverzichten](#) op [Porta Iuris](#) staan de nieuw ingevoerde prejudiciële verwijzingen

Nota bene: [Porta Iuris](#) is alleen beschikbaar voor medewerkers van de Rechtspraak. Prejudiciële verwijzingen zijn ook toegankelijk op de website van HvJEU bij [Info Curia](#).

BELASTINGEN

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 13 maart 2013, [verwijzingsuitspraak](#)

Beperking van het kapitaalverkeer gerechtvaardigd met het oog op het 'behoud van nationaal natuurschoon en cultuurhistorisch erfgoed' in Nederland?

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft vandaag (13 maart 2013) zogenoemde prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie in Luxemburg over de belastingvrijstelling voor landgoederen op grond van de Natuurschoonwet. De Raad van State wil van het Hof in Luxemburg uitleg over het Europese recht op vrij verkeer van kapitaal. Aanleiding hiervoor is het besluit van de staatssecretarissen van Financiën en Economische Zaken om het landgoed 'The Bean House' niet aan te merken als landgoed, omdat het in Groot-Brittannië ligt en niet in Nederland. De Nederlandse eigenares had om

de status als landgoed gevraagd, omdat zij gebruik wil maken van de daaraan verbonden vrijstelling van schenk- en erfbelasting. Deze zaak is nu aanhangig bij de Raad van State.

De Raad van State stelt in de uitspraak vast dat het vrij verkeer van kapitaal in de Europese Unie wordt beperkt, doordat de Natuurschoonwet de belastingvrijstelling beperkt tot landgoederen die in Nederland liggen. Volgens de bewindslieden is deze beperking gerechtvaardigd vanwege 'dwingende redenen van algemeen belang'. Zij wijzen er daarbij op dat de belastingvrijstelling in de eerste plaats is bedoeld om Nederlandse landgoederen te behouden. Verder is de beperking van het kapitaalverkeer gerechtvaardigd, omdat de fiscale controle van landgoederen buiten Nederland tot praktische problemen leidt, aldus de staatssecretarissen.

De Raad van State wil van het Hof in Luxemburg weten of de beperking van het kapitaalverkeer gerechtvaardigd is met het oog op het 'behoud van nationaal natuurschoon en cultuurhistorisch erfgoed' in Nederland. Verder ziet de hoogste bestuursrechter zich voor de vraag gesteld of de doeltreffendheid van fiscale controles een dergelijke rechtvaardiging oplevert. In dit verband is naar het oordeel van de Raad van State ook van belang om te weten in hoeverre autoriteiten in het buitenland behulpzaam moeten zijn bij het uitvoeren van dergelijke fiscale controles.

1. Vormt het belang van behoud van nationaal natuurschoon en cultuurhistorisch erfgoed, zoals aan de orde in de Natuurschoonwet 1928, een dwingende reden van algemeen belang, die een regeling rechtvaardigt, waarin de toepassing van een vrijstelling van schenkbelasting (invorderingsfaciliteit) wordt beperkt tot in Nederland gelegen landgoederen?

2.a. Kunnen de autoriteiten van een lidstaat, in het kader van het onderzoek of een in een andere lidstaat gelegen onroerende zaak kan worden aangewezen als landgoed in de zin van de Natuurschoonwet 1928, voor bijstand van autoriteiten van de lidstaat waarin de onroerende zaak is gelegen, een beroep doen op Richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen, wanneer de aanwijzing als landgoed op grond van die wet tot gevolg heeft dat een vrijstelling wordt verleend van de invordering van de schenkbelasting die op het moment van schenking van die onroerende zaak verschuldigd zal zijn?

2.b. Indien vraag 2.a. bevestigend moet worden beantwoord, moet het begrip "administratief onderzoek" in artikel 3, zevende lid, van Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EEG zo worden uitgelegd dat hieronder tevens een onderzoek ter plaatse kan worden begrepen?

2.c. Indien vraag 2.b. bevestigend moet worden beantwoord, kan voor de invulling van het begrip "administratieve onderzoeken" in artikel 5, eerste lid, van Richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen worden aangesloten bij de definitie van het begrip "administratief onderzoek" in artikel 3, zevende lid, van Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EEG?

3. Indien vraag 2.a., vraag 2.b. of vraag 2.c. ontkennend moet worden beantwoord, dient het beginsel van loyale samenwerking, zoals neergelegd in artikel 4, derde lid, van het VEU, in samenhang beschouwd met artikel 167, tweede lid, van het VWEU, aldus te worden uitgelegd dat het met zich brengt dat, wanneer een lidstaat een andere lidstaat verzoekt om medewerking te verlenen bij het onderzoek of een in die andere lidstaat gelegen onroerende zaak kan worden aangewezen als landgoed in de zin van een wet die de instandhouding en bescherming van nationaal natuurschoon en cultuurhistorisch erfgoed tot doel heeft, de verzochte lidstaat gehouden is deze medewerking te verlenen?

4. Kan een beperking van het vrij verkeer van kapitaal worden gerechtvaardigd door een beroep op de noodzaak van het waarborgen van doeltreffende fiscale controles, indien de doeltreffendheid van deze controles enkel in gevaar lijkt te kunnen worden gebracht door de omstandigheid dat nationale autoriteiten gedurende het tijdvak van 25 jaren als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Natuurschoonwet 1928 naar een andere lidstaat moeten reizen om daar de noodzakelijke controles te verrichten?

Hoge Raad, 1 maart 2013, [verwijzingsuitspraak](#)

Is ter zake van een intracommunautaire verwerving of de invoer van tandprothesen omzetbelasting verschuldigd?

Belanghebbende verhandelt tandprothesen. Zij laat, op bestelling van binnen en buiten Nederland gevestigde tandartsen, tandprothesen vervaardigen door buiten Nederland, zowel binnen als buiten de Europese Unie, gevestigde tandtechnische laboratoria. Belanghebbende is ervan uitgegaan dat die leveringen ingevolge artikel 11, lid 1, aanhef en letter g, onder 1°, (tekst tot 1 januari 2008) van de Wet op de omzetbelasting 1968 (hierna: de Wet) zijn vrijgesteld van omzetbelasting. Voorts heeft belanghebbende de omzetbelasting die haar in rekening is gebracht in verband met voormelde in Nederland verrichte leveringen van tandprothesen, in aftrek gebracht. Zij ging ervan uit dat haar ingevolge artikel 17, lid 2, van de Zesde richtlijn het recht op aftrek toekwam, mede gelet op het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 14 december 2006, nr. C-401/05, VDP Dental Laboratory NV, BNB 2007/94 (hierna: het arrest VDP). De Inspecteur was van mening dat belanghebbende op grond van artikel 15, lid 2, van de Wet geen recht op aftrek toekomt.

De Hoge Raad verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak te doen over de volgende vragen:

1. Moet artikel 17, leden 1 en 2, van de Zesde richtlijn zo worden uitgelegd dat, indien een nationale wettelijke bepaling in strijd met de richtlijn voorziet in een vrijstelling (waarvoor het recht op aftrek is uitgesloten), de belastingplichtige met een beroep op artikel 17, leden 1 en 2, van de Zesde richtlijn recht op aftrek toekomt?
2. Moeten artikel 143, aanhef en letter a, en artikel 140, aanhef en letters a en b, van BTW-richtlijn 2006 zo worden uitgelegd dat de in deze bepalingen opgenomen vrijstellingen van btw niet gelden voor de invoer en de intracommunautaire verwerving van tandprothesen? Zo nee, is dan aan de toepassing van de vrijstellingen de voorwaarde verbonden dat de tandprothesen vanuit het buitenland zijn geleverd door een tandarts of tandtechnicus en/of zijn geleverd aan een tandarts of tandtechnicus?

Hoge Raad, 8 maart 2013, 11/02595, [verwijzingsuitspraak](#)

Vrijstelling levering van tandprothesen; is ter zake van een intracommunautaire verwerving van tandprothesen omzetbelasting verschuldigd?

Belanghebbende houdt een tandartsenpraktijk en verricht als zodanig handelingen die ingevolge artikel 11, lid 1, aanhef en letter g, onder 1°, van de Wet op de omzetbelasting 1968 (hierna: de Wet) zijn vrijgesteld van omzetbelasting. Op grond hiervan komt haar geen recht op aftrek toe.

Gedurende de onderhavige periode (1 januari 2008 tot en met 30 september 2008) heeft belanghebbende van een in Duitsland gevestigde tandtechnicus tandprothesen gekocht. De tandprothesen zijn vanuit Duitsland aan belanghebbende verzonden en geleverd. De Duitse leverancier heeft belanghebbende ter zake van de leveringen van de tandprothesen geen btw in rekening gebracht.

Belanghebbende heeft geen btw op aangifte voldaan ter zake van intracommunautaire verwervingen. De Inspecteur heeft zich op het standpunt gesteld dat belanghebbende met betrekking tot de tandprothesen intracommunautaire verwervingen heeft verricht, die belast zijn met omzetbelasting. In verband daarmee heeft hij een naheffingsaanslag opgelegd

De Hoge Raad verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak te doen over de volgende vragen:

1. Moet artikel 140, aanhef en letters a en b, van BTW-richtlijn 2006 zo worden uitgelegd dat de in deze bepaling opgenomen vrijstelling van btw niet geldt voor de intracommunautaire verwerving van tandprothesen? Zo nee, is dan aan de toepassing van de vrijstelling de voorwaarde verbonden dat de tandprothesen vanuit het buitenland zijn geleverd door een tandarts of tandtechnicus en/of zijn geleverd aan een tandarts of tandtechnicus?

2. Zo de in artikel 140, aanhef en letters a en b, van BTW-richtlijn 2006 opgenomen vrijstelling van btw (al dan niet onder de in vraag 1 omschreven voorwaarden) geldt voor de intracommunautaire verwerving van tandprothesen: geldt in lidstaten als Nederland die zich hebben geconformeerd aan de vrijstelling van artikel 132 van BTW-richtlijn 2006, de vrijstelling dan ook voor de intracommunautaire verwerving van tandprothesen afkomstig uit een lidstaat die gebruik heeft gemaakt van de afwijkings- en overgangsregeling van artikel 370 van BTW-richtlijn 2006?

Hoge Raad, 8 maart 2013, [verwijzingsuitspraak 1](#) en [verwijzingsuitspraak 2](#)

Vraag over betrokkenheid bij fraude en de toepassing van het nultarief.

Belanghebbende drijft een groothandel in computers, computeronderdelen, netwerken, telecom- en communicatieapparatuur en software. Volgens haar administratie heeft belanghebbende in de maanden augustus tot en met december 2001 mobiele telefoons geleverd aan buiten Nederland gevestigde ondernemers. Ter zake van deze leveringen heeft zij facturen opgemaakt waarbij geen omzetbelasting in rekening is gebracht. In haar aangiften omzetbelasting heeft belanghebbende de leveringen verwerkt als leveringen naar lidstaten van de Europese Unie en het nultarief toegepast. Belanghebbende heeft omzetbelasting in aftrek gebracht en om teruggaaf verzocht, die in eerste instantie door de Inspecteur wordt verleend.

Vervolgens doet de Inspecteur boekenonderzoek en wordt een strafrechtelijk onderzoek ingesteld. De directeur is strafrechtelijk vervolgd voor het medeplegen van valsheid in geschrifte en het opzettelijk onjuist of onvolledig doen van een bij de belastingwet voorziene aangifte. De Inspecteur heeft zich naar aanleiding van het strafrechtelijke onderzoek op het standpunt gesteld dat belanghebbende ten onrechte het nultarief heeft toegepast. Op grond daarvan heeft hij de onderhavige naheffingsaanslag opgelegd.

De Hoge Raad verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak te doen over de volgende vraag:

Dienen de nationale autoriteiten en rechterlijke instanties op grond van het recht van de Europese Unie de toepassing te weigeren van de btw-vrijstelling ter zake van een intracommunautaire levering wanneer op basis van objectieve gegevens vaststaat dat met betrekking tot de desbetreffende goederen sprake is van btw-fraude en de belastingplichtige wist of had moeten weten dat hij daaraan deelnam, indien de nationale wet niet erin voorziet onder die omstandigheden de vrijstelling te weigeren?

LEVENSVERZEKERING

Rechtbank Rotterdam, 22 maart 2013, LJN: BZ5358

Richtlijn 92/96/EEG van de Raad van 10 november 1992 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende het directe levensverzekeringsbedrijf en tot wijziging van de richtlijnen 79/267/EEG en 90/619/EEG (Derde levensrichtlijn) (Pb L 360, blz. 1)

Verzoeker Van Leeuwen sluit in 1999 bij Nationale Nederlanden (verweerster) een levensverzekering ('Flexibel verzekerd beleggen'): een bedrag van NLG 255.000 dan wel participaties in bepaalde fondsen voor dit bedrag + 10%. Dit bedrag wordt uitgekeerd als Van Leeuwen vóór 1 december 2033 overlijdt.

Verzoeker betaalt een inlegpremie en vervolgens maandelijks NLG 200. Maar er ontstaat een geschil over de poliskosten, en ook over de hoogte van de aan de verzekering gekoppelde overlijdensrisicoverzekering. Deze kosten worden door verweerster op de poliswaarde in mindering gebracht, en het gaat nu met name over de vraag of Van Leeuwen hierover tevoren wel voldoende is ingelicht.

Verweerster stelt dat zij zich heeft gehouden aan de 'Regeling Informatieverstrekking aan verzekeringsnemers 1998' (RIAV) en vraagt een verklaring voor recht dat de Derde levensrichtlijn zich verzet tegen het aannemen van een verdergaande informatieverplichting dan voortvloeit uit genoemde RIAV. Om deze verklaring te kunnen afgeven meent zij dat er prejudiciële vragen over de richtlijn aan het HvJEU moeten worden voorgelegd.

Verzoeker meent dat verweerster aan de uit het NL recht voortvloeiende algemene en/of bijzondere zorgplicht gebonden is en dat de richtlijn daaraan niet in de weg staat.

De verwijzende Nederlandse rechter (Rb Rotterdam) vraagt zich af of de genoemde open normen een verdergaande verplichting inhouden dan in de RIAV zijn geformuleerd, en stelt de volgende vragen aan het HvJEU:

Vraag 1

Verzet het recht van de Europese Unie en in het bijzonder artikel 31 lid 3 van de Derde Levensrichtlijn zich ertegen dat levensverzekeraars op grond van open en/of ongeschreven regels van Nederlands recht, zoals de redelijkheid en billijkheid die de (pre)contractuele verhouding tussen een levensverzekeraar en een aspirant-verzekeringnemer beheersen en/of een algemene en/of bijzondere zorgplicht, verplicht zijn om verzekeringnemers meer gegevens te verstrekken omtrent kosten en risicopremies van de verzekering dan in 1999 werd voorgeschreven door de Nederlandse bepalingen waarmee de Derde Levensrichtlijn (in het bijzonder artikel 2, tweede lid onder q en r van de RIAV 1998) werd geïmplementeerd?

Vraag 2

Doet bij de beantwoording van vraag 1 ter zake wat, naar Nederlands recht, het gevolg is c.q. kan zijn van het niet verstrekken van die gegevens?

VREEMDELINGEN

Rechtbank 's-Gravenhage, 22 maart 2013, LJN: BZ5462

Artikel 14 en 15 Verordening o. 343/2003. Ambtshalve toetsing.

De rechtbank besluit aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen voor te leggen:

1. Is het in de omstandigheden van dit geding, waar een evidente schending van het Unierecht lijkt te bestaan die voor de toekomst gevolgen zal blijven hebben en waar partijen over de toepasselijkheid van artikel 14 Vo. 343/2003 in de bestuurlijke fase standpunten hebben uitgewisseld waarop zij in rechte niet zijn teruggekomen maar waarop eiser in rechte ook geen uitdrukkelijk beroep meer heeft gedaan, in strijd met het Unierecht als de rechter vanwege het nationaalrechtelijke verbod op ambtshalve toetsing aan dat punt voorbijgaat?

2. Is van een afhankelijkheid in de zin van artikel 15, tweede lid, Vo. 343/2003 reeds sprake in de omstandigheden van het geding, dat wil zeggen als het bij de gezinsleden gaat om een jonge vrouw zonder enige opleiding, afkomstig uit Afghanistan, die wordt vergezeld door twee kinderen van thans 5 ½ en 3 jaar die te haren laste komen en voor wie zij bij de verzorging en opvoeding geen beroep kan doen op anderen dan eiser als haar echtgenoot en vader van de kinderen, terwijl voorts op haar asielaanvraag door verweerder in afwijzende zin is beslist omdat haar relaas geheel ongeloofwaardig is geacht en dat relaas gestaafd kan worden met de verklaringen van eiser en de door hem meegebrachte (kopieën van) documenten?

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 20 maart 2013, verwijzingsuitspraken [201208550/1/T1](#) (Gambia), [201210441/1/T1](#) (Afghanistan) en [201110141/1/T1](#) (Oeganda)

Wijze van beoordelen van de geloofwaardigheid van een gestelde seksuele gerichtheid van een asielzoeker. Artikel 4 van de richtlijn 2004/83/EG.

Drie mannen uit Gambia, Afghanistan en Oeganda hebben een asielaanvraag ingediend vanwege hun seksuele gerichtheid. De staatssecretaris heeft de asielaanvragen afgewezen omdat hij de seksuele gerichtheid van de vreemdelingen ongeloofwaardig vindt. De Raad

van State constateert in de uitspraken dat de lidstaten binnen de Europese Unie de seksuele gerichtheid van vreemdelingen op verschillende manieren beoordelen. Sommige lidstaten onderzoeken de seksuele gerichtheid door het stellen van vragen, andere door het verrichten van medisch of wetenschappelijk onderzoek. De Raad van State wil daarom van het Hof uitleg over de manier waarop de gerichtheid moet worden beoordeeld en de grenzen die daarbij in acht moeten worden genomen, omdat die elementen 'in belangrijke mate het nuttig effect van de Definitierichtlijn voor de vreemdeling en het niveau van de bescherming binnen Europese Unie als geheel bepalen'.

De Raad van State verzoekt het Hof van Justitie bij wege van prejudiciële beslissing uitspraak te doen op de volgende vraag:

Welke grenzen stellen artikel 4 van de richtlijn 2004/83/EG van de Raad van de Europese Unie van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming, en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in het bijzonder de artikelen 3 en 7 daarvan, aan de wijze van beoordelen van de geloofwaardigheid van een gestelde seksuele gerichtheid en verschillen die grenzen van de grenzen die gelden voor de beoordeling van de geloofwaardigheid van de andere gronden van vervolging en, zo ja, in welk opzicht?